

N:o 89.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 maj 1897.

— — — — Andra Kammaren — — — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckta motioner med förslag till förordning angående köttbesigtning- och slagttvång m. m.

(Lagutskottets utlåtande n:o 30 samt memorial nr 53 och 60.)

Till Konungen.

Frågan om köttbesigtning- och slagttvång — hvilken vid sistlidet års riksdag genom Eders Kongl. Maj:ts proposition n:o 28 framlades till Riksdagens bedömande — har vid innevarande Riksdag å nyo bragts å bane uti tvenne af enskilda motionärer afgifna framställningar, hvari yrkats, att Riksdagen måtte för sin del antaga ett förslag till förordning angående köttbesigtning- och slagttvång m. m. af enahanda lydelse med det af Eders Kongl. Maj:t i ofvanberörda proposition framlagda.

Riksdagen har väl gillat syftet med motionärernas ifrågasatta förslag, men dels hafva de ifrågasatta bestämmelserna i hufvudsak synts Riksdagen vara af civillags natur, dels har Riksdagen ansett åtskilliga ändringar uti det framlagda förslaget nödiga.

Riksdagen har därför för sin del antagit lag i ämnet, af den lydelse bilagan litt. A. utvisar, och tillåter sig nu att redogöra för de olikheter, som den sålunda antagna lagen betecknar gent emot motionärernas eller — hvilket är detsamma — Eders Kongl. Maj:ts vid sistlidet års Riksdag framlagda förslag.

Riksdagen har först och främst ansett rätt till införande af köttbesigtningstväng böra i betydlig mån inskränkas. Enligt motionärernas och Eders Kongl. Maj:ts förslag skulle dylikt tvång kunna införas såväl i stad som i kommun å landet. Enligt Riksdagens åsigt föreligger emellertid, hvad beträffar kommun å landet, ej något behof af dylikt tvångs införande, hvarför Riksdagen ansett hvad förslaget härom innehåller böra helt och hållet utgå.

Äfven slagttvängs tillämplighet har Riksdagen funnit böra till stad inskränkas.

I fråga om fordringarna å besigtningmans kompetens gör motionärernas förslag skilnad på besigtningman vid offentliga eller under offentlig kontroll ställda slagthus och sådana besigtningmän, som skola för köttbesigtningen allenast anställas. Endast för den förra kategorien har förslaget uppstått den ovilkorliga fordran, att besigtningman skall vara legitimerad veterinär. Det har dock synts Riksdagen, som om en utsträckning af denna fordran att gälla alla besigtningmän skulle i afsevärd mån utgöra garanti mot faran af köttbesigtningens bristande tillförlitlighet.

Att i fråga om besigtningmän vid exportslagteri, såsom motionärerna föreslagit, stadga, att dessa skulle utses af medicinalstyrelsen i motsats till öfriga besigtningmän, som skulle af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillsättas, har Riksdagen ej ansett behöfligt, då Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande väl är i stånd att träffa ett lämpligt val och det för betryggande af den utländska marknaden torde vara tillräckligt, att besigtningmännen vid exportslagteri tillsättas af offentlig myndighet.

Hvad i § 6 mom. 3 af motionärernas förslag stadgas om skyldighet för samhälle att inlösa vid besigtning anträffadt s. k. mindervärdigt kött, har Riksdagen ansett böra ur lagen utgå, då egarens berättigade anspråk synas behörigen tillgodosedda derigenom, att köttet ställes till egarens förfogande.

Stadgandet i § 7 om skyldighet för samhälle att för det fall, att ett af samhällets besigtningman meddeladt beslut i följd af besvär undanröjts lemna godtgörelsen för den förlust, klaganden genom beslutet fått vidkännas, har Riksdagen ej heller kunnat finna lämpligt, då det strider mot vår rätts allmänna grundsatsar att ålägga ett samhälle skadeståndspligt för åtgärder, som vidtagits af myndigheter, hvilka ej blifvit af samhället sjelft tillsatta.

I förslaget § 8 har Riksdagen ansett den ändring nödig, som erfordras för att köttbesigtningstväng ej skall komma att åsamka köttproducenterna några särskilda kostnader. Då sagda tvång hufvudsakligen har till syfte att tillförsäkra staden, der det införes, vissa hygieniska fördelar, synes det

rättvist och billigt, att staden sjelf ensam får vidkännas de för besigtningens verkställande erforderliga kostnader.

För begagnande af offentliga slagthus åter synes rättvisligen afgift böra erläggas, då dylika anstalter äfven för köttproducenterna äro af väsentlig nytta; och Riksdagen har i detta afseende funnit skäligt tillerkänna staden rätt att tillgodoräkna sig äfven tre procents ränta å anläggningskapitalet.

§ 9 i motionärernas förslag har Riksdagen ansett böra utgå, ehuru Riksdagen väl medgifver lämpligheten af deri inryckta bestämmelse. Utan att tillerkänna Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande den i berörda paragraf omförmälda rätt lärer svärligen kunna åstadkommas effektivitet åt slagttvånget, men formelt sedt möta stora betänkligheter att i en lag intaga en dylik bestämmelse, som åter väl lämpar sig att i form af administrativ föreskrift införas. Skulle sålunda det befinnas nödigt, lärer Eders Kongl. Maj:t ej underlåta att om en bestämmelse i angifvet syfte förordna.

Såsom § 9 har Riksdagen infört de i sista punkten af § 5 samt i § 6 mom. 4 af motionärernas förslag intagna bestämmelser rörande den myndighet, som må ega att om besigtningen samt stämplarnes beskaffenhet och köttets stämpling meddela närmare föreskrifter. Riksdagen har emellertid ansett det böra, i enlighet med hvad andra lagar innehålla, öfverlemnas åt Eders Kongl. Maj:t, och ej såsom motionärerna föreslagit åt medicinalstyrelsen, att sådana föreskrifter meddela.

Ändringen i § 6 mom. 4, hvarigenom stämplarnes antal inskränkts till trenne olika slag, har betingats deraf, att export af kött antagligen lika väl kommer att ega rum från i stad enligt § 2 i lagförslaget omförmälda offentliga slagthus som från de i § 3 omnämnda exportslagterier, vid hvilket förhållande stämplarne för sådant till export afsedt kött också böra vara lika.

Öfriga sakliga ändringar af förslaget, som af Riksdagen ansetts nödiga, äro endast följder af de ofvan omnämnda, hvarför något särskildt yttrande om desamma ej torde erfordras.

De formella ändringar, som Riksdagen i förslaget vidtagit, torde ej heller erfordra särskild förklaring.

Stockholm den 11 maj 1897.

Med undersåtlig vördnad.

Bil. litt. A.

Lag

angående köttbesigtning och slagthus.

§ 1.

1 mom. Köttbesigtningstvång, innefattande förbud att inom visst område till salu hålla eller utbjuda till människoföda afsedt, färskt, rått kött af nötkreatur, får, get, svin eller häst, derest köttet icke är, efter undersökning af besigtningssman, försedt med stämpel af något sådant slag, hvarom i § 6 sägs, eller åtföljd af sådant bevis, som i samma § omförmäles, må för stad eller visst område deraf, på framställning af stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstuga, af Konungens befallningshafvande stadgas, under vilkor att genom stadens försorg och på dess bekostnad anställas nödigt antal besigtningssmän och vidtagas de öfriga åtgärder, som erfordras för att köttbesigtning inom ifrågavarande område må kunna utan större vare sig tidsutdrägt eller annan olägenhet ega rum; börande förslag, innehållande nödiga bestämmelser i dessa afseenden, vid berörda framställning om införande af köttbesigtningstvång fogas och af Konungens befallningshafvande i sammanhang med densamma prövas.

2 mom. Enahanda förfarande iakttages i fråga om ändring af sådant stadgande; och må, på framställning af stadsfullmäktige eller allmän rådstuga om upphäfvande af infördt köttbesigtningstvång, föreskrift om tvångets upphörande meddelas af Konungens befallningshafvande, som jemväl eger att, derest i denna lag för rätt till köttbesigtningstvång bestämda vilkor icke behörigen uppfyllas, samt rättelse derutinnan, efter af Konungens befallningshafvande, derom gjord erinran, icke inom föresatt tid visas vara vidtagen, förklara förut meddeladt stadgande om införande af köttbesigtningstvång icke vara vidare gällande.

§ 2.

1 mom. Slagttvång, innefattande förbud att inom visst område slagta djur af de slag, som i § 1 nämnda äro, annorstädes än i särskildt för ändamålet inrättadt och till allmänt begagnande upplåtet offentligt slagthus, må i stad af Konungens befallningshafvande stadgas i den ordning och under de vilkor, som i § 1 omförmålas, sedan dylikt slagthus enligt plan, som Konungens befallningshafvande efter sakkunniges hörande gillat, blifvit uppfördt och efter af Konungens befallningshafvande föranstaltad afsyning godkändt; börande, derest köttbesigtningstvång för berörda område ej redan är gällande, sådant tvång i sammanhang med slagttvång införas. Sådant förbud utgör dock ej hinder för att dylikt djur nedslagtas utom det offentliga slagthuset, om nedslagtandet föranledes af hastigt inträffad sjukdom eller olyckshändelse; skolande dock i sådant fall köttet, om det är afsedt att användas till människoföda, genast efter djurets nedslagning ostyckadt jemte alla dertill hörande inelfvor utom tarmar föras till det offentliga slagthuset för att der besigtigas. Utan hinder af sådant förbud må äfven nedslagting af kreatur, hvilkas kött är afsedt hufvudsakligen för utförsel ur riket, verkställas inom sådan för ändamålet särskildt anordnad och under offentlig kontroll stäld inrättning, hvarom nedan i § 3 sägs.

2 mom. Beträffande ändring uti eller upphäfvande af stadgande om slagttvång gälle i tillämpliga delar hvad angående köttbesigtningstvång är i § 1 bestämdt.

§ 3.

Önskar enskild person, förening eller bolag få under offentlig kontroll ställa vare sig en hufvudsakligen för utförsel af kött ur riket afsedd slagteri-inrättning (exportslagteri) i stad eller på landet eller annan slagterianstalt, belägen utom stad, ege, på derom af vederbörande gjord ansökning, Konungens befallningshafvande, om anstalten pröfvas vara ändamålsenligt ordnad, medgifva och meddela föreskrift att densamma skall stå under offentlig kontroll, med vilkor att genom sökandens försorg och på hans bekostnad anställas erforderligt antal besigtningmän och vidtagas de öfriga åtgärder, som anses för kontrollen nödiga. Dylikt medgifvande må af Konungens befallningshafvande kunna återtagas, om anstalten ej vidmagthålles i ändamålsenligt skick eller de för medgifvandet bestämda vilkor ej uppfyllas

samt rättelse härutinnan, efter af Konungens befallningshafvande derom gjord erinran, icke inom föresatt tid visas vara vidtagen.

§ 4.

1 mom. Besigtningssman skall vara legitimerad veterinär.

2 mom. Konungens befallningshafvande förordnar besigtningssman efter förslag, för sådana anstalter, hvarom i § 3 sägs, af anstaltens egare eller innehafvare och i öfriga fall af helsovårdsnämnd eller den särskilda myndighet, under hvars inseende slagthus eller köttbesigtning är stäld.

3 mom. Besigtningssman kan af Konungens befallningshafvande när som helst entledigas från sin befattning.

§ 5.

1 mom. Vid slagt af djur utaf de slag, som i § 1 nämnda äro, i slagthus, hvarom stadgas i §§ 2 och 3, skall besigtningssman anställa undersökning, före nedslagtingen å djuret med hänsyn till dess helsotillstånd, samt efteråt å dess kött och inelfvor med afseende å deras duglighet till människoföda.

2 mom. Vid annan köttbesigtning enligt denna lag skall undersökning af besigtningssman anställas, när fråga är om häst eller större nötkreatur än kalf, å minst fjerdedels kropp, men eljest å minst half kropp.

§ 6.

1 mom. Kött, som vid besigtning enligt denna lag godkännes, skall förses med stämpel, utvisande, der slagt och besigtning egt rum i slagthus, hvarom stadgas i §§ 2 och 3, att så skett, men eljest att köttet undergått annan vederbörlig besigtning inom någon stad med köttbesigtningstväng.

2 mom. Finnes vid besigtning kött vara till människoföda otjenligt, skall detsamma utan kostnad för köttets egare, genom besigtningssmannens försorg förstöras, der det icke kan under besigtningssmannens kontroll försäljas till tekniskt bruk, i hvilket fall köttets egare är berättigad utfä hvad som genom försäljningen inflyter.

3 mom. Anträffas vid besigtning kött, som först efter särskild behandling kan utan men för helsan användas till människoföda, skall

köttet under besigtningssmannens kontroll undergå sådan behandling samt, försedt med särskild stämpel, der så ske kan, eller åtföljdt af bevis om beskaffenheten, ställas till egarens förfogande mot skyldighet för honom att ersätta uppkommande kostnad för köttets behandling.

4 mom. I denna § omförmälda stämplar skola angifva tid och ort för besigtningen samt för öfrigt vara, hvart slag för sig, lika för hela riket, nemligen en för godkänt kött efter djur slagadt i sådant slagthus, hvarom i §§ 2 och 3 stadgas, en för annat godkänt kött och en för kött, behandladt på sätt i mom. 3 här ofvan sägs.

§ 7.

1 mom. Derest vid besigtning, anställd enligt denna lag, köttets egare icke åtnöjes med besigtningssmans åtgärd eller beslut, må han deri söka ändring genom besvär, hvilka böra vid talans förlust till Konungens befallningshafvande ingifvas inom tio dagar, efter det klaganden af åtgärden eller beslutet erhöi del, dagen då delgifningen skedde likväl oräknad; börande emellertid, utan hinder af besvär, det öfverklagade beslutet lända till efterrättelse, intill dess annorlunda kan varda förordnad.

2 mom. Besigtningssman är skyldig, då framställning derom göres, till klaganden dels utan lösen lemna skriftligt meddelande om klandrade åtgärden eller beslutet och skälen derfor, dels ock, om i förskott erlägges hvad som kan erfordras till bestridande af nödig kostnad för tillvarafagande af såsom bevisningsmedel tjenligt prof å det besigtigade, lemna sådant prof i lämpligt förvaringskärl, tillslutet under besigtningssmannens sigill och af denne försedt med nödig beteckning; skolande dock, derest klagan afser beslut enligt § 6 mom. 2 och 3, sådan framställning göras omedelbart efter besigtningen.

§ 8.

1 mom. För köttbesigtning, anställd på grund af § 1, erlägges icke någon afgift.

2 mom. För begagnande af offentligt slagthus, hvarom i § 2 sägs, eger staden uppbära afgifter enligt taxa, som, sedan Konungens befallningshafvande, efter hörande af helsovårdsnämnd eller den särskilda myndighet, hvarunder slagthusets förvaltning är stäld, dertill uppgjort förslag, af Konungen fastställes för minst ett år i sänder. I denna taxa må afgifterna ej sättas

högre än som kan anses erforderligt för betäckande af stadens kostnader för slagthusets förvaltning och underhåll jemte tre procent ränta å anläggningskapitalet.

§ 9.

Närmare föreskrifter om besigtning och stämpling af kött samt om stämplarnes beskaffenhet meddelas af Konungen.

§ 10.

Der i följd af slagttvångs införande byggnad eller annan inrättning för bedrivande af slagterirörelse, som i stad loffigen idkas och hvars utöfvande icke medgifvits blott tills vidare eller till dess annorlunda blefve föreskrivet, ej längre kan för dermed afsedt ändamål användas, vare egaren berättigad att af staden undfå ersättning för den värdeminskning, hans fastighet och öfriga ifrågavarande inrättningar derigenom undergå.

§ 11.

Bryter någon mot förbud, hvarom i § 1 eller § 2 sägs, böte från och med två till och med etthundra kronor.

§ 12.

Den, som under tid, då han är stäld under tilltal för förseelse mot denna lag, fortsätter eller förnyar samma förseelse, skall, när han dertill varder lagligen förvunnen, fällas, för hvarje gång åtal emot honom egt rum och han deraf undfått del, till de böter, som för ifrågavarande förseelse äro bestämda.

§ 13.

Förseelse mot denna lag åtalas af allmän åklagare vid polisdomstol, der särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, der sådan icke finnes, vid allmän domstol; och gälle i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål hvad i allmänhet angående besvär i brottmål är stadgadt.

§ 14.

Emot beslut eller åtgärd, som enligt denna lag eller på grund af i densamma gifna föreskrifter meddelats eller vidtagits af Konungens befallningshafvande, eger den, som anser sin rätt deraf förnärmad eller obehörigen inskränkt, att anföra besvär hos Kongl. Maj:t inom den tid, som för öfverklagande af förvaltaude myndigheters och embetsverks beslut är stadgad; börande dock, utan hinder af besvär, beslutet lända till efterrättelse, intill dess annorlunda kan varda förordnad.

§ 15.

1 mom. Böter, som ådömas efter denna lag, tillfalla stadens kassa.

2 mom. Saknas tillgång till fulla gäldandet af dessa böter, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1898.
